

2013'te Bilim Dünyasında Neler Oldu?

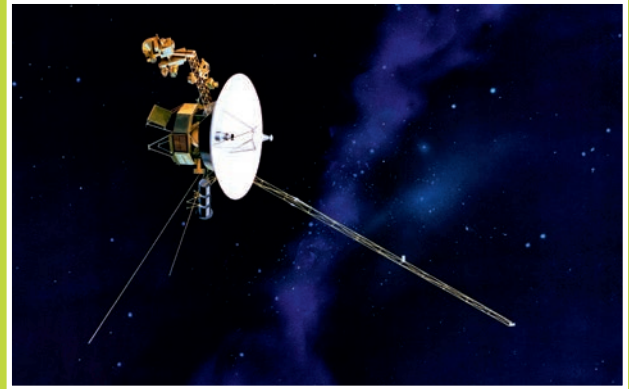
2013'te de daha önceki yıllarda olduğu gibi bilim dünyası birçok gelişmeye sahne oldu. İşte bunlardan bazıları...

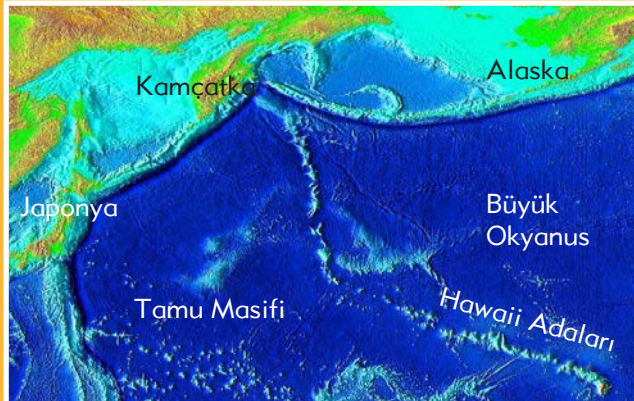
Handout/Handout/Getty Images News/Getty Images TÜRKİYE

Geçtiğimiz yıl birçok yeni canlı türü keşfedildi. Bunlardan biri de burada fotoğrafını gördüğünüz olinguito adlı memeli türü. Güney Amerika'da, Kolombiya ile Ekvador'un yüksek kesimlerindeki ormanlarda yaşayan bu hayvanın rakungillerden olduğu belirtiliyor.

İlk defa bir uzay aracının Güneş Sistemi'nin dışına çıktığı açıklandı. Bundan 36 yıl önce Jüpiter'le Satürn'ü incelemek ve Güneş Sistemi'nin sınırlarını keşfetmek amacıyla uzaya fırlatılan Voyager 1 şu anda yıldızlararası uzayda ilerliyor. Aracın Dünya'ya göndereceği bilgiler merakla bekleniyor.

NASA

Bu sualtı haritasında Tamu Masifi'nin konumu gösteriliyor.

Dünyanın en büyük yanardağının Büyük Okyanus'ta, Japonya'nın 1600 kilometre doğusunda suyun altında bulunduğu belirlendi. Tamu Masifi adı verilen yanardağın yüksekliğinin 4500 metre, genişliğinin de 250.000 kilometrekare olduğu saptandı. Yanardağın zirvesi deniz yüzeyinin yaklaşık 2 kilometre altında.

Eylül 2012’de keşfedilen ISON Kuyruklu Yıldızı’nın bugüne kadar görülmüş en parlak kuyruklu yıldızlardan biri olması bekleniyordu. Ancak bir yandan da kuyruklu yıldızın Güneş’in yakınından geçerken parçalanma olasılığının çok yüksek olduğu düşünülüyordu. Gerçekten de Aralık 2013’te kuyruklu yıldız parçalandı. Yine de çok sayıda gözlemci geçtiğimiz yıl içinde kuyruklu yıldızı gözleme ve fotoğraflarını çekme olanağı buldu.

NASA, ESA, J.-Y. Li (Planetary Science Institute), Hubble Comet ISON Imaging Science Team

Kuyruklu Yıldızın Hubble Uzay Teleskobu’yla 10 Nisan 2013’te çekilmiş fotoğrafı.

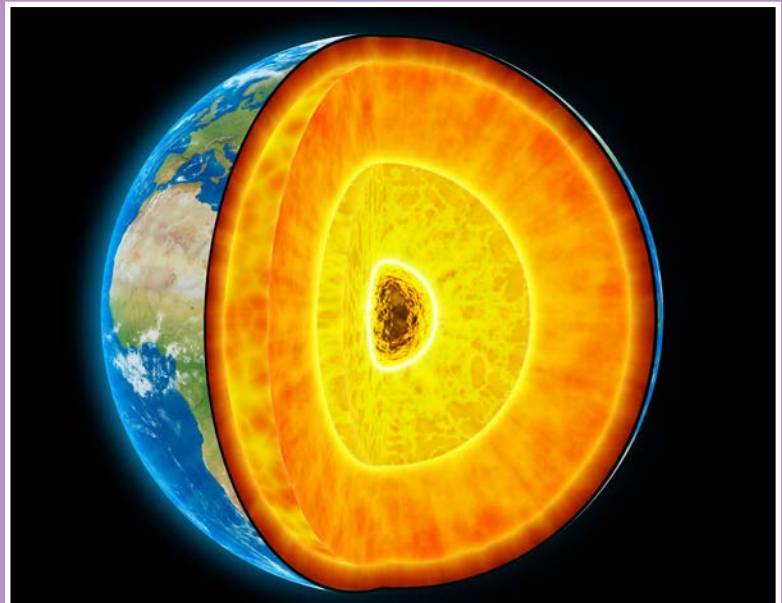

SPL

Bu fotoğrafta gökyüzünde meteorun geçişinin ardından kalan dumanı görüyorsunuz.

2013 yılının Şubat ayında kütlesinin yaklaşık 12.000 ton olduğu düşünülen büyükçe bir meteor Dünya atmosferine girdi ve parçalandı. Meteorun parçaları Rusya’daki Çelyabinsk kenti yakınlarına düştü. Çok sayıda bina zarar gördü ve yaralananlar oldu. Uzmanlar Dünya’ya bu büyüklükteki bir meteorun en son 1908 yılında düştüğünü belirtiyor.

Dünya’nın çekirdeğinin sıcaklığı 20 yıl kadar önce 5000°C olarak belirlenmişti. Geçtiğimiz yıl bu sıcaklığın son araştırmalar sonucunda 6000°C olarak saptandığı açıklandı. Bu sıcaklığın Güneş’in yüzey sıcaklığıyla aynı olduğu belirtiliyor.

Dijitalimaj/Alamy

Fare beyninin CLARITY yöntemiyle elde edilmiş üçboyutlu görüntüsü.

Gelişmiş görüntüleme yöntemleri sayesinde beynin ayrıntılı görüntüleri elde edilebiliyor. Bu görüntülerde beyin kesitler halinde görülebiliyor. Başka bir deyişle beynin tamamını gösterebilecek görüntüler elde etmek bu yöntemlerle mümkün olmuyor. Ancak geçtiğimiz yıl geliştirilen CLARITY adı verilen bir yöntem sayesinde beynin üç boyutlu görüntülerini elde etmek mümkün olabilecek. Bu yöntemin beynin diğer yöntemlere göre daha ayrıntılı olarak incelenmesini sağlayacağı tahmin ediliyor.

Ay'da tahmin edilenden daha çok su olduğu belirlendi. Ayrıca Ay'daki suyun kaynağının Dünya'daki suyun kaynağıyla benzer olduğu da saptandı. Dünya'daki suyun kaynağının asteroitler ve kuyruklu yıldızlar olduğu düşünülüyor.

Canlılar üzerindeki genetik incelemeler 2013 yılında da sürdü. İspanya'da bir mağarada yapılan kazılarda 400.000 yıl öncesinden kalma kemikler bulundu. Bir uyluk kemiği üzerinde yapılan genetik incelemeler bu kemiğin günümüzde soyu tükenmiş bir insan türüne (bilimsel adı *Homo heidelbergensis*) ait olduğunu ortaya koydu. Bu kemikten elde edilen DNA'nın bugüne dek bulunan en eski insan DNA'sı örneği olduğu da belirtildi.

İspanya'daki kazılarda bulunan iskeletlerden biri.